

Abstrakt til paper-presentasjon - *Skriv! Les!* 2019

Litterære literacyprofiler i norskfagets litteraturundervisning for voksne innvandrerelever.

Lene Anundsen, stipendiat ved Institutt for nordisk og mediefag, Universitetet i Agder.

Forskningsemne

Paperet utforsker spørsmålet *Hvordan utvikle litterære literacy-profiler for voksne minoritetsspråklige grunnskoleelever?* Opplæringskonteksten for profilene er voksenopplæring med elever primært fra ikke-vestlige land, der flertallet har kort botid (ca 2 – 6 år) og ofte lite formell utdanning (Dæhlen, 2013). I paperet introduserer jeg begrepet *litterær literacyprofil* for å identifisere og utforske hvordan individuelle leserprofiler kan forstås i lys av sosialt, historisk og geografiskkulturelt situerte tekstpraksiser. Dimensjoner som kan være aktuelt å inkludere i en literacyprofil kan omfatte sjanger, lesingas funksjon, leserpraksis, leserholdninger, språk og skolebakgrunn. En litterær literacyprofil forstås som et forenklet uttrykk for komplekse fenomener, og beskriver primært individers bruk av og erfaring med litterære tekster, både skriftlig og muntlig.

I paperet vil jeg identifisere og diskutere mulige elementer, og til slutt gi et eksempel på en profilutforming ut fra et konkret case.

Teoretisk rammeverk

Teoretisk rammeverk hentes dels fra leserorientert litteraturteori (McCormick, 1994; Rosenblatt, 1994 [1978]), dels fra etnografisk orientert literacy-forskning (Barton & Hamilton, 1998; Heath, 1983; Martin-Jones & Jones, 2000; Street, 1984). Lesepraksiser forstås som sosiale fenomener, historisk og kulturelt situert, og som fenomener som forekommer både innenfor og utenfor utdanningsinstitusjoner (Greaney & Neuman, 1990; Nag, Snowling & Asfaha, 2016; Skaftun, 2009). Studien fokuserer på litteratur og litterære praksiser hos informanter fra ulike geografiskkulturelle settinger, som f eks Somalia, Eritrea og Syria. Dermed får den også en form for komparativ tilnærming (Andrzejewski, 2011; Bigelow, 2010; Negash, 1999; Starkey, 2006).

Metode og forskningsdesign

De empiriske dataene som danner grunnlag for analysen hentes primært fra kvalitative forskningsintervju (Kvale & Brinkmann, 2015) med til sammen ca 20 informanter, som alle er elever i grunnskoleløp for voksne, ved to ulike voksenopplæringssentre. De fleste informantene har bakgrunn fra de landene som tallmessig er mest representert i de aktuelle grunnskoleklassene. Innsamling av data gjennomføres høsten 2018¹.

Studien er del av mitt doktorgradsprosjekt i litteraturdidaktikk, der jeg også undersøker andre spørsmål knyttet til lesepraksiser og litteraturundervisning i den samme skolekonteksten.

---

¹ Prosjektet er godkjent av NSD.

Forventede konklusjoner samt relevans for feltet

Gjennom utarbeidelsen og analysen av literacyprofilene vil ulike dimensjoner ved elevers tekstpraksis og erfaring bli artikulert og dermed synlige. Lærere som underviser grunnskolefag for voksne innvandrere har hittil manglet tilgang til systematisk kunnskap om elevers bakgrunn fra ulike tekstkulturer. Utviklinga av litterære literacyprofiler søker å imøtekomme noe av dette behovet.

Litteratur:

- Andrzejewski, B. W. (2011). The literary culture of the Somali people. *Journal of African Cultural Studies*, 23(1), 9-17. doi: 10.1080/13696815.2011.581452
- Barton, D. & Hamilton, M. (1998). *Local literacies : reading and writing in one community*. London: Routledge.
- Bigelow, M. (2010). Orality and Literacy Within the Somali Diaspora. *Lang. Learn.*, 60, 25-57.
- Dæhlen, M. (2013). *Voksne i grunnskole og videregående opplæring* (Vol. 7/2013). Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Greaney, V. & Neuman, S. B. (1990). The Functions of Reading: A Cross-Cultural Perspective. *Reading Research Quarterly*, 25(3), 172-195. doi: 10.2307/748001
- Heath, S. B. (1983). *Ways with words : language, life, and work in communities and classrooms*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg., 2. oppl. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Martin-Jones, M. & Jones, K. (2000). *Multilingual Literacies: Reading and Writing Different Worlds*.
- McCormick, K. (1994). *The culture of reading and the teaching of English*. Manchester: Manchester University Press.
- Nag, S., Snowling, M. J. & Asfaha, Y. M. (2016). Classroom Literacy Practices in Low- and Middle-Income Countries: An Interpretative Synthesis of Ethnographic Studies. *Oxford Review of Education*, 42(1), 36-54. doi: 10.1080/03054985.2015.1135115
- Negash, G. (1999). *A history of Tigrinya literature in Eritrea : the oral and the written, 1890-1991* (vol.75). Research School CNWS, Leiden.
- Rosenblatt, L. M. (1994 [1978]). *The reader the text the poem: The transactional theory of the literary work ; with a new preface and epilogue*. Carbondale: Southern Illinois University Press.
- Skaftun, A. (2009). *Litteraturens nytteverdi* (Vol. nr. 178). Bergen: Fagbokforl.
- Starkey, P. (2006). *Modern Arabic literature*: Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Street, B. V. (1984). *Literacy in theory and practice* (Vol. 9). Cambridge: Cambridge University Press.